

Reservation från Miljöpartiet de gröna i Danderyd mot majoritetens beslut om budget för 2017 till förmån för egna yrkanden enligt nedan

ÄNDRINGSYRKANDE NYTT ÖVERGRIPANDE MÅL

Danderyds kommun ska verka för att skydda, tillgodose och främja alla kommun-invånarens mänskliga rättigheter inom samtliga kommunala ansvarsområden

Mänskliga rättigheter är inte något vi kan välja bort utan en skyldighet som berör samtliga våra politikerområden. Det handlar om rätten till hälsa, utbildning, delaktighet och inflytande. En konsekvent rättighetsbaserad politik lägger tonvikten på samtliga mänskliga rättigheter; såväl de medborgerliga och politiska som de ekonomiska, sociala och kulturella. Administrativa ramverk som tydliggör ansvarsfrågan blir därför en nödvändig del av all rättighetsbaserad politik.

Att inhämta kunskap från en handlingsplan, underhållsplan eller bemötandeplan ger inte kompetens men är förutsättningen för det. Att ha ett människorättsperspektiv i den dagliga verksamheten ger en guide för hur prioriteringar ska göras inom och mellan olika politikområden. Det finns en tendens att se alla olika krav som framställs som olika särintressen, utan någon inneboende rangordning. Läger man ett rättighetsperspektiv på kraven blir det däremot tydligt att en satsning på hörselslinga i en samlingssal har en annan dignitet än en satsning på en ny tennishall.

ÄNDRINGSYRKANDE BUDGET

KOMMUNSTYRELSEN

Drift

Bostäder/bygg

Framtagande av en bostadsförsörjningsplan

100 tkr

Sedan januari 2014 gäller *Lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar* innebärande att kommunen ska anta riktlinjer för planeringen av kommunens bostadsförsörjning. Riktlinjerna ska beslutas av kommunfullmäktige. Redan vid remiss förra mandatperioden av 2006 års *Översiktsplan*, anmärkte Länsstyrelsen på att Danderyd inte har någon *bostadsförsörjningsplan*. Danderyd behöver planera och bygga i takt med den regionala utvecklingen. Utan riktlinjer för bostadsförsörjningen är risken stor att detta sker på

bekostnad av livsviktiga naturområden såsom gröna kilar, värdefulla gamla jätteeckar och andra skyddsvärda inslag i vår trädgårdsstad.

Förstudie om inrättande av ett bostadsbolag i Djursholms AB regi för byggande av nya hyresrätter med eget kapital och en marknads- mässig belåning 0 kr

Kommunens bostadsbolag såldes på 1990-talet. Ida finns behov av ett kommunalt bostadsbolag som ansvarar för att det finns olika typer av bostäder, framförallt för unga, äldre och nyanlända

Utreda byggandet av korttidsboende enligt modulprincipen för Karlshäll 2 och 3 50 tkr

Affärskonceptet bygger på att mark under planläggning för bostäder utnyttjas under planläggningsprocessen. På 3 månader från byggstart kan ett 50 tal lägenheter vara inflyttningsklara. Konceptet bör utredas eftersom kön till vård-, omsorgs-, och korttidsboende anges vara den största utmaningen inom äldreomsorgen.

Fortsatt medborgardialog E18 Centrala Danderyd, översiktsplan mm 150 tkr

Frågan om hur Centrala Danderyd ska utvecklas med E18 i fokus har varit föremål för en bred medborgardialog. Miljöpartiet vill att den påbörjade dialogen ska fortsätta och utvidgas att även omfatta företag och intresseorganisationer i gemensamma möten för att tillsammans bidra med underlag för beslutsfattande.

Miljö

Danderyds kommun har ett bra miljöprogram med bra förslag – men Miljöpartiet tycker det måste vara mer tryck på att nämnderna genomför Miljöprogrammet och delar tidigareläggs eftersom behovet finns redan idag.

Inrättande av ny tjänst Hållbarhetschef (ändrad tjänst Miljösamordnare) 200 tkr

Satsningen innebär utökat ansvar för befintlig miljösamordnare med placering centralt på chefsnivå i kommunorganisationen. Aktuell Hållbarhet utser varje år Sveriges bästa hållbarhetschef, och vårt mål är att Danderyd ska delta i rankningen och utses till bästa hållbarhetskommun.

Framtagning av miljöutbildning för nyanställda 100 tkr

Kunskap om miljöfrågor rent generellt och särskilt kommunens olika antagna program, planer och strategier inom miljö, natur och klimatområdet är helt avgörande för att Miljöprogrammet och dess handlingsplan ska kunna genomföras. Miljöpartiet vill att miljöutbildning tidigareläggs från 2020 till 2017

Framtagande av miljöbokslut samt medborgardialog om miljöprogram och miljöbokslut 100 tkr

Miljöprogrammet stäcker sig fram till 2020 och många av åtgärderna är tidsatta till 2020. Miljöpartiet anser det krävs ett särskilt årligt miljöbokslut med åtföljande medborgardialog för att hålla miljöprogrammet levande och säkerställa att åtgärderna blir genomförda i tid.

Genomförande av workshop med politiker och tjänstemän från alla nämnder i samband med den årliga revideringen av Miljöprogrammet 150 tkr

Miljöpartiet vill att den årliga uppföljningen av Miljöprogrammets 16 utvalda nyckeltal kombineras med en workshop för att analysera nyckeltalen.

Kartläggning för samordning av kommuntransporter **100 tkr**

En samordning av dessa transporter kan minska belastningen både på miljö och ekonomi.

Våldsbejakande extremism

Brottsförebyggaren tillförs extra medel till förstärkt bemanning inom förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism och värnande av den kommunala demokratin **400 tkr**

Riktlinjer för arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism bör snarast tas fram och för detta krävs utökade resurser. Miljöpartiet vill att resurserna för Brottsförebyggaren förstärks med ytterligare en halvtidstjänst.

Socialt hållbart perspektiv

Utreda behovet av en social investeringsfond för socialt förebyggande arbete **100 tkr**

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har på uppdrag av regeringen sedan 2010 arbetat med att hjälpa kommunerna starta sociala investeringsfonder. Miljöpartiet vill att barn och unga ska ses som en investering och inte bara som en kostnad och utgiftspost.

Införande av Barnchecklista att användas som underlag För barnkonsekvensbeskrivning av beslut **10 tkr**

Förutom hos regioner, städer, kommuner så har finns färdiga mallar för barnchecklistor hos BO, Boverket, Trafikverket, Länsstyrelsen, Transportstyrelsen. Miljöpartiet vill att också Danderyd tar fram en barnchecklista.

Övrigt

Framtagande av definitionslista för respektive nämnd så att rätt begrepp och nomenklatur används i kommande budget- och redovisningsarbete **0 kr**

Definitionslistor finns för att förtydliga vad som syftas och för att undvika missförstånd. Med tydliga definitioner försvinner tolkningsutrymmen och får vi tillförlitliga nyckeltal för uppföljning.

Avgångsvederlag tekniska kontoret **912 tkr**

Kommunledningskontorets plötsliga beslut om avgångsvederlag för tekniska direktören ska inte belasta tekniska kontoret, kommunledningskontoret ska stå för kostnaderna.

BYGGNADSNÄMNDEN

Drift

Inrättande av deltidstjänst ansvarig för miljökonsekvensbeskrivningar 180 tkr

I Miljöbalken kapitel 6, Förordning om om miljökonsekvensbeskrivningar, regleras vad som gäller beträffande miljöbedömningar och miljöbeskrivningar. I bedömningen skall sårbarhet och erkänd skyddsstatus särskilt beaktas. Med tanke på den mängd planarbeten som pågår i Danderyd med möjlig påverkan på Rösjökilen, Ekebysjön, Edsviken och andra känsliga områden, finns ett markant ökande behov av miljökonsekvensbeskrivningar.

Investering

Inskanning av förrättningsarkivet 100 tkr
Danderyd befinner sig i kraftig expansion med många stora och små byggprojekt i olika faser. Bland allt material som tjänstemännen behöver tillgång till, finns ett "förrättningsarkiv" med bl a fastighetsakter och kartor i pappersform. Miljö- och hälsoskyddskontoret genomför ett digitaliseringsarbete i samarbete med Riksantikvarieämbetet och Lantmäteriet, men arbetsbelastningen hos Riksantikvariearbetet har försenat detta. Medel behöver tillföras för att påskynda effektivisering av ärendehantering och resursbesparing.

FASTIGHETSNÄMNDEN

Drift

Medlemskap i Sweden Green Building Council och implementering av SGBC certifieringssystem vid ny- och ombyggnationer 50 tkr

Sweden Green Building Council SGBC är Sveriges ledande organisation för hållbart samhällsbyggande. Medlemmar är både kommuner, företag och organisationer som arbetar med samhällsbyggande. SGBC är Sveriges ledande organisation för hållbart samhällsbyggande. Inom SGBC finns ett stort nätverk av experter för erfarenhetsutbyte, man erbjuder verktyg och utbildning i miljöcertifiering av byggnader, stadsdelar och anläggningsprojekt.

Framtagande av en underhållsplan som bygger på inköpt fastighetsdatabas 100 tkr

För att tidigarelägga framtagandet av en regelrätt underhållsplan i stället för underhållsbudgetar.

Tidigarelägga framtagandet av en handlingsplan för Giftfri miljö i fastigheter och anläggningar 100 tkr

Danderyds Miljöprogram och Handlingsplan fastställer att en giftfri miljö är en av kommunens fem prioriterade miljöområden. Danderydsborna kan inte vänta fem år på en giftfri miljö.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Drift

Utökad satsning på samarbetsorganisationen Ungt Fokus och Fritidsgårdarna med inriktning mot barns och ungdomars psykiska ohälsa och drogrelaterade problem

Ungt Fokus tillförs förstärkt bemanning inom drogförebyggande arbete 400 tkr

För en förstärkt bemanning inom drogförebyggande arbete då den allmänna utvecklingen inom barns och ungdomars psykiska ohälsa och drogrelaterade problem fortfarande är alarmerande. Miljöpartiet vill förstärka resurserna inom kommunens arbete mot ungdomarnas ANDT-missbruk och psykiska ohälsa med ytterligare en halvtidstjänst.

Fritidsgårdarna tillförs förstärkt bemanning **400 tkr**

Danderyds tre fritidsgårdar är idag väletablerade och bedriver verksamheten med hög kvalitet. Personalen vid fritidsgårdarna är viktiga aktörer för att motverka ungdomarnas drogmissbruk och psykiska ohälsa. Miljöpartiet vill förstärka resurserna vid kommunens fritidsgårdar med ytterligare en halvtidstjänst.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Drift

Påbörja provtagning av de förorenade områden som kartlagts **100 tkr**

Den omfattande kartläggning som pågår för att lokalisera förorenade områden kräver provtagning för att bedöma användbarheten och omfattningen av saneringsåtgärder. Kartläggningen behöver kompletteras med provtagning. Miljöpartiet föreslår en första fas med med översiktlig provtagning för grov uppfattning av vilka områden som troligen är enklare att sanera respektive mer komplicerade.

TEKNISKA NÄMNDEN

Drift

Omfördelning av utlägg för avgångsvederlag **+ 912 tkr**

Kommunledningskontorets plötsliga beslut om avgångsvederlag för tekniska direktören ska inte belasta tekniska kontoret, kommunledningskontoret ska stå för kostnaderna.

Park och natur

Inventering av värdefulla träd **50 tkr**

Många villaträdgårdarna har en rik flora samt många värdefulla gamla träd som dock lever farligt pga tomtexploatering, speciellt ekar är oersättliga för djur och insektslivet. En inventering tillsammans med informationsåtgärder skulle rädda värdefulla träd och andra ekologiskt värdefulla habitat från att ödeläggas. Miljöpartiet anser att inventering och informationsåtgärder om värdefulla träd och habitat ska genomföras 2017.

Förstudie om införande av biotopdatabas **10 tkr**

Danderyd har två naturreservat (Ekebysjön och öarna i Värtan) samt ett tredje på gång (Rinkebyskogen). Dessutom ingår Rinkebyskogen och Altorpskogen i en av Stockholmsregionens gröna kilen, Rösjökilen. Syftet med kilarna är att trygga sammanhängande stråk av förhållandevis vild natur så att djur och växter ska kunna sprida sig mellan områdena. Om ett naturområde isoleras hotas den biologiska mångfalden i området. Akut hot mot samband finns idag mellan Rinkebyskogen och Altorpskogen eftersom det redan svaga sambandet försvagas än mer av bebyggelsen vid den sk tennistomten samt sambandet i området öster om Danderyds gymnasium som är en smal passage mot Ekebysjön. En biotopdatabas kan vara ett effektivt beslutsunderlag inför

övervägande om olika exploateringar. Miljöpartiet anser att en förstudie ska genomföras 2017 för att se om biotopdatabas är ett bra hjälpmedel för Danderyd.

Energi och klimat

Framtagande av solkarta för installation av solenergianläggningar 100 tkr

Många hus och lokaler har tak som lämpar sig mycket väl för solpanel och solceller. Med en solkarta, där alla tak i kommunen är solklassade, kan fastighetsägare snabbt se hur lämpat deras tak är för en solenergianläggning vilket skulle öka intresset för installationer. Åtgärden finns med i kommunens miljöprogram men är tidsatt till 2020. Miljöpartiet anser att framtagande av solkarta ska ske redan 2017.

Energi- och klimatrådgivning till invånare, företag och föreningar 200 tkr

Stor enighet råder inom forskarkåren om att vi måste minska de klimatpåverkande utsläppen. Energieffektivisering av fastigheter är därvid angeläget för att minska den fossilbaserad energiförbrukningen. Många fastighetsägare kan med rätt åtgärder göra investeringar som är både lönsamma på kort sikt och klimatsmarta. Miljöpartiet anser att kommunen ska tillhandahålla kvalificerad rådgivning till invånare, företag och föreningar 2017.

Avfall

Avtalsförhandlingar om Returpark med SÖRAB 10 tkr

I ett kretsloppssamhälle uppstår inga sopor, allt återbrukas eller återvinns utom miljöfarligt avfall. Idag finns system för att omhänderta det mesta men långt ifrån alla lämnar till återvinning. Det får inte vara alltför jobbigt att återvinna, då hamnar det i soppåsen istället. Det vardagliga avfallet som matrester samt förpackningar av papper, plast, plåt och glas finns förhållandevis bra möjligheter att återvinna. Men mer skrymmande restprodukter kräver mestadels biltransport till annan kommun eftersom Danderyd saknar återvinningscentral. SÖRAB har gjort ett pilotprojekt på Lidingö med "returpark" som är en vidareutvecklad variant av återvinningscentral. Miljöpartiet anser att kommunen ska ta upp förhandling 2017 med SÖRAB om att etablera en returpark i Danderyd.

Vatten och avlopp

Regelbundna vattenprover 50 tkr

Våra vattendrag, framförallt Noraå, och sjöar, framförallt Nora träsk, är starkt förorenade. Åtgärden om regelbundna vattenprover finns med i Danderyds Miljöprogram men tidsatt till 2020. Det är av stor vikt att ha långa serier av mätdata för att se effekten av vidtagna åtgärder. Miljöpartiet anser att vattenprover ska börja tas redan 2017.

Investering

Gata och trafik

Tidigarelägga åtgärder för säkrare och utökad gång- och cykeltrafik 1 000 tkr

Danderydsborna kör mer bil än genomsnittet och trafiken är den utsläppskälla i Danderyd som påverkar klimatet mest. Minskad biltrafik är därför ett viktigt mål, mycket av bilåkandet är lokalt som med fördel kan ersättas av att åka kollektivt, cykla eller gå till fots. Gångbanor och cykelbanor bör vara fysiskt separerade, särskilt vid snabbcykelstråket, men även på andra ställen med många cyklister. Fler cykelbanor behövs där det saknas och även cykelparkeringar som är säkra och väderskyddade. I kommunens miljöprogram finns förslag till åtgärder men de har 2020 som tidsgräns. Miljöpartiet anser att åtgärder enligt kommunens cykelplan ska genomföras tidigare än planerat.

Vatten och avlopp

Dagvattenrening

1 000 tkr

Det är främst föroreningar från trafiken som via dagvattnet når vattendragen, sjöarna och sedan Edsviken där det ansamlas i stor mängd. Att eliminera utsläppskällorna, dvs trafiken, är den långsiktiga lösningen men det kan vi inte vänta på, åtgärder behövs redan nu. Ju närmare källan man renar desto bättre, filter i dagvattenbrunnar, infiltration i marken och dagvattendammar är olika möjliga åtgärder. Våtmarker är naturens eget reningsverk som dessutom har förmågan att buffra vatten när stora regnmängder kommer under kort tidsrymd. De få våtmarker vi har behöver värnas och vårdas samt nya anläggas. Miljöpartiet anser att dagvattenrenande åtgärder ska prioriteras 2019.

UTBILDNINGSNÄMNDEN

Nytt mål

I ett rättighetsperspektiv främjas alla barns och ungdomars grundläggande rätt till utbildning med respekt för deras lika värde och individuella rättigheter

Förskolors och skolors demokratiska uppdrag handlar både om att tillvarata barnens och elevernas rättigheter och utveckla demokratisk kompetens. Demokratin och de mänskliga rättigheterna behöver ständigt återskapas. Skolor ska ta hänsyn till elevers olika behov och uppväga skillnader i deras förutsättningar för att nå kunskapskraven.

Drift

Framtagande av en strategi för Elevhälsan i syfte att förebygga psykisk ohälsa hos barn och unga

100 tkr

Elevhälsan insatser ska stödja elevens utveckling mot utbildningens mål och omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Socialstyrelsen och Skolverket har tagit fram en gemensam vägledning för elevhälsan som beskriver det hälso- och sjukvårdsansvar som vilar på huvudmannen

Eftersom det finns ett samband med att missbruk av alkohol och droger når allt yngre åldrar och den psykiska ohälsan bland unga på gymnasiet behövs en strategi för en fungerande samverkan mellan elevhälsan, barn- och ungdomspsykiatri (BUP), primärvården, barn- och ungdomshabiliteringen, barnkliniken samt asyl- och integrationshälsan och framförallt med socialtjänsten.

Vidareutbildning av barnskötare till förskollärarkompetens

1 600 tkr

Andelen förskollärare behöver höjas eftersom även förskolan arbetar efter en läroplan. Spridningen i andelen förskollärare är stor från 26% till 58 %. Förskollärare behöver finnas på varje avdelning.

Utredning om införande av "Aktiv naturskola" i grundskolan

100 tkr

Danderyd har en lång kuststräcka, sjöar och stora naturområden En Aktiv Naturskola skulle ge fler ungdomar tillfälle att uppleva dessa tillgångar. I Miljöprogrammets handlingsplan ingår Aktiv Naturskola. För att Aktiv Naturskola ska kunna bli verklighet behöver det utredas redan 2017.

Konkurrenskraftiga lärarlöner - fastställs av lönestrategiska gruppen

Legitimerade lärare ger eleverna möjlighet att lyckas i skolan. Personalomsättningen är fortsatt hög i Danderyd.

En skolenhet har över 20 % i personalomsättning.

Tre enheter har 10- 20 % i personalomsättning.
Fyra enheter har 6 – 10 % i personalomsättning.
Danderyd ligger på 19:e plats i Lärarnas Riksförbunds ranking
angående lärarlöner.
Täby ligger på 9:e, Stockholm 10:e, Solna 14:e plats.

Konkurrenskraftiga förskollärlöner - fastställs av lönestrategiska gruppen

Förskollärare omfattas inte av det statliga lärarlönelyftet. Arbetsgivarens ansvarar för att ingen lärare är felavlönad.

SOCIALNÄMNDEN

Nytt mål

I ett rättighetsperspektiv främjas alla kommuninvånarens grundläggande rätt till Social trygghet med respekt för deras lika värde och individuella rättigheter.

Drift

I enlighet med socialnämndens hemställan hos kommunstyrelsen yrkas följande:

Socialnämnden erhåller en ramförstärkning, hur fördelningen ska genomföras ligger hos nämnden att besluta. 2 000 tkr

En utvärdering och uppföljning av verksamheten utifrån Socialstyrelsens och SKLs Öppna jämförelser 2016 för socialtjänsten i Danderyds kommun. En utvärdering och uppföljning av verksamheten utifrån Socialstyrelsens och SKLs Öppna jämförelser 2016 för socialtjänsten i Danderyds kommun. Miljöpartiet anser det viktigt att vid fastställandet av budgeten känna till de lagkrav som ställs på socialnämnden och som följd att budgetramen behöver ökas i stället för att minskas.

Lönehöjningar till socialsekreterare 2 000 tkr

Lönehöjningar till socialsekreterare sån att de vill arbeta kvar i Danderyd och bemanningsföretag undviks.

Utvecklingsledartjänst 700 tkr

För att en kommun ska kunna omsätta resultatet av Öppna jämförelser i lokalt förbättringsarbete, krävs både förståelse för, och analys av vad som påverkar varje enskild indikator. Egna analyser är nödvändiga för att kunna prioritera rätt.

Inrättande av samordnare för integration av flyktingar i samarbete med enskilda, föreningar och näringsliv 300 tkr

För att kunna ta vara på alla goda krafter som finns inom kommunen behövs en samordnare som arbetar med att stärka integrationen av nyanlända och ensamkommande barn.

Framtagande av en hållbar och genomtänkt integrationsplan för kommunens nya invånare 100 tkr

För att kommunens nya invånare ska integreras på bästa sätt behövs en integrationsplan tas fram. Framgångsfaktorer för integration är förutom en god bostad, en god arbetsmarknad som finns i Danderyd, samarbete med näringsliv, föreningar och arbetsplatser och att se nyanlända som en tillgång i samhället och att de inget hellre vill än att göra rätt för sig genom att arbeta. Det gäller framförallt bostäder och arbete. Det finns flera kommuner som bedriver framgångsrikt integrationsarbete. Se hur de gör i Östersund, Örebro, Halmstad. Undersök möjligheten till social upphandling.

Höjning av äldrepenng inom vård- och omsorgsboende **1 800 tkr**

Höjning av äldrepenngen inom vård- och omsorgsboende med 3 %, kommunstyrelsens förslag är 2 %. Danderydsborna ska kunna åldras i trygghet och värdighet.

Höjning av hemtjänstchecken **800 tkr**

Höjning av hemtjänstchecken med 3 %, kommunstyrelsens förslag är 2 %. Miljöpartiet anser det finns en koppling mellan det övergripande målet att kunna åldras i trygghet och värdighet, hemtjänstens förutsättningar och värdighetsgarantin inom äldreomsorgen som antagits av kommunfullmäktige. Värdighetsgarantins syfte är att höja kvaliteten i äldreomsorgen så att äldre får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande.

Framtagande av handlingsplan för anhörigvård och stöd **100 tkr**

Att vara anhörigvårdare är att arbeta dygnets alla timmar och årets alla dagar. Det är frivilligt och utgör ett komplement till kommunens insatser. Anhörigvårdare står för 17 5 av det som borde vara kommunens kostnader. Socialnämnden är enligt 5 kap 10§ Socialtjänstlagen skyldig att erbjuda stöd till anhörigvårdare. Riksrevisionen har riktat skarp kritik mot kommuner som utnyttjar anhörigvårdare. För att socialnämnden ska kunna fullgöra de uppgifter som lagstiftningen och kommunens *Värdighetsgaranti* för äldreomsorgen anger krävs tillräckligt med resurser.

Extra satsning på Kvinnojouren **100 tkr**

Familjevåldet i Danderyd har enligt socialnämnden dubblerats mellan år 2014 och år 2015. Socialstyrelsens öppna jämförelser 2016 visar att socialnämnden saknar rutin vid indikation på att en vuxen eller ett barn utsatts för våld i nära relation inom ekonomiskt bistånd, missbruk, socialpsykiatri, barn och unga, familjerätt, LSS barn, LSS vuxna och äldreomsorg.

Kvinnojouren är en ideell förening som utför socialtjänstens arbetsuppgifter. Socialstyrelsens öppna jämförelser 2016 visar att det kommunala bidraget till *Kvinnojouren* behöver förstärkas. Bidraget har inte höjts på flera år och miljöpartiet anser satsningen behöver ökas.

Carolin Robson, gruppledare